

Előfizetési árak:
 Egész évre ——— 12 frt.
 Félévre ——— 6 „
 Negyedévre ——— 3 „
 Egy hóra ——— 1 „
 — Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Ur-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszo-
 lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-ső szám,
 hová a lap szellemi részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Az agráriusok.

Nagybecskerek, november 16.

—ő— Igaz, hogy a buza ára nagyon lesüllyedt s a mezei gazda terményei eladásánál nem találván meg számadását, egyre szorultabb helyzetbe kerül. Az is igaz, hogy ennél fogva számos kis és közép birtokos alul kiszalad a földje s új emberek kerülnek a magyar föld urai közé. Az is igaz, hogy emiatt nyomott a hangulat s minden felől a kormánytól várják az orvosszert.

E hangulatot használják fel a szabadelvűség ellenségei, Zichy Nándorék, s mezőgazdasági jelszavakkal akarják becsmélni a nép közé reakciós politikájukat. Szóba került ez már az országgyűlésen, a hol Bujanovics Sándor nemzeti párti panaszkodott ezen vád miatt. De megfelelt a gyanúsított ártatlanság e méltatlankodására egyik kormánypárti szónok a következőkben: „Az agrárius jelszavakat mi már hallottuk egyszer, talán nem is oly régen. Nem lehet tagadni, hogy a közönség bizonyos rokonszenvvel nézte ezt a mozgalmat — s mit láttunk? Azt, hogy az antiszemita és reakzionárius áramlatok e mozgalom uszályába belekapaszkodtak s a közönség rokonszenv e mozgalom iránt lassan megcsökkent. Már most arra kell vigyázni, hogy ez ne ismétlődjen. Tudom, hogy az agrár lobogó alatt sokan vannak, a kiknek jóhiszeműségében sem én, sem más kételkedni nem fog; de attól lehet tartani, hogy e lobogó alá olyanok is sorakoznak, akik saját lobogójuk alatt nem tudnak győzni, hogy ez új lobogó fedezete alatt támadják meg most nem a kormányt, nem a szabadelvű pártot, de egyáltalán a szabadelvű irányt Magyarországon.”

De hát így is van. Nem tartjuk véletlenségnek, hogy a klerikális ellenzék és a nemzeti párt főemberei azonosak a főagráriusokkal, mert hisz ez urak nem agráriusok miatt lettek ellenzékiek, hanem éppen ellenzéki voltak miatt lettek

agráriusokká. Ezek az urak tehát a mező gazdasági jelszavak alatt a szabadelvű rendszer és férfiai megbuktatásán szeretik megszerezni a mezőgazdák voksait, pártfogását.

Tán még a régi rendiséget is szeretnék visszahozni? A nép azonban ismeri az álorzásokat s nem kér boldogításukból.

HIREK.

Tájékoztató.

November 15-18. Országos vásár.
 December 10. A közigazgatási bizottság ülése.

A gőzfürdő naponta reggel 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— **Kinevezések.** A m. kir. igazságügy-miniszter dr. Török Balint hódmezővásárhelyi kir. járásbírói aljegyzőt a nagyikindai törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki; Lakner Antal törökkanizsai kir. járásbírói aljegyzőt a nagyikindai, dr. Zemplényi Árpád pacsói kir. törvényszéki jegyzőt a temesvári kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Személyi hír.** Dr. Miskolcay Imre közegészségügyi felügyelő a létesítendő módosi kórház telkének és helyrajzi fekvésének egészségügyi szempontból való megvizsgálására ma Nagybecskerekre érkezett. Holnap Daniel alispánnal együtt Módosra utazik.

— **Mikszáth Kálmán Elemér.** Papp Géza országgyűlési képviselő tegnap délután Mikszáth Kálmán tiszteletére eleméri kastélyában ebédet adott, melyen a következő urak vettek részt: Rónay Jenő főispán, Zsiros Lajos törvényszéki elnök, Daniel László alispán, dr. Dellimanics Lajos m. főjegyző, Krsztics János polgármester, Lauka Gusztáv, dr. Mihalovich Ödön árvaszéki elnök, br. Feilitzsch Berthold tb. főjegyző, Szabó Ferenc eleméri plébános, ifj. dr. Demkó Pál ügyvéd, Kiss Elemér, dr. Kovalszky orvos és dr. Brájjer Lajos lapszerkesztő. A házi asszonyi tisztet a házi ur édes anyja végezte lekötőlező szívélyességgel és igazi magyar vendégszeretettel. Felköszöntöket mondtak Papp

Géza, Rónay főispán, Mikszáth Kálmán, Daniel László, Lauka Gusztáv, Szabó Ferencz és dr. Brájjer. A társaság a legderültebb hangulatban a késő délutáni órákig maradt együtt.

— **Leleplezések a temesbegyölgyi vizsábályozási társulatról.** E cím alatt egy 300 oldalra terjedő röpiratot adott ki a társulat régebbi dolgairól Kisfaludy Kálmán temesvári ügyvéd, ártéri birtokos. A „honatyák“ figyelmébe ajánlt röpirat azt igyekszik kimutatni, hogy a temesbegyölgyi vizsábályzó társulatnak az 1886. évet megelőző, a társulat által mintegy 1.700.000 fortra tett és az állami kölcsön előlegek fedezésül szolgáló régebbi vizsábályozási követelése elvültek és az ártéri birtokosok terhére nem róhatók; valamint szerinte elvült az államnak az 1882. évi 26. t.-cz. szerint az említett társulat részére a Tiszai kölcsönből adott egy millió forintnyi kölcsön követelése és így az ártéri birtokosok azzal sem terheltetők meg. A röpirat végén azonban kijelenti a szerző, hogy ezeknek az elvüléseknek gyakorlati fontosságot nem tulajdonít és arra kéri a földmivélségi minisztert, hogy a társulat függő ügyeit a délvidek közgazdasági viszonyai érdekében mielőbb tisztáztassa és a visszaéléseket szüntesse meg.

— **Adomány a muzeumnak.** Báró Nikolics Fedor országgyűl. képviselő, v. b. t. tanácsos a maga és öccse, báró Nikolics Mihály nevében ma küldte meg a „Délmagyarországi történelmi és régészeti muzeum-társulat“-nak a br. Nikolics-család nagy értékű pénz- és éremgyűjteményét.

— **A miniszterelnök családi öröme.** Wekerle Sándort, — mint fővárosi levelezőnk írja — neje tegnap egy egészséges fiúval ajándékozta meg.

— **III. Sándor czár melléknéve.** Oroszország történelmi hagyományaihoz tartozik, hogy halála után minden czárnak valamely melléknévet adnak, a minőre az uralkodó életében gyakran senkisémet gondolt s a melyre csak az utókor jutott. Így I. Sándor halála után blagoszlóveni (áldott) nevet kapott, míg utódja I. Miklós nesabvesmi (feledhetetlen), II. Sándor izvoboditel (felszabadító) névvel ruháztatott fel, míg a most elhunyt III. Sándor czárt, bár még el sincsen temetve, úgy a társadalomban mint a napi sajtóban már is a mirotvorecz (békebarát) névvel említik.

— **A szegedi honvédkórház.** A szegedi mérnöki hivatal tegnap nyújtotta be a tanácsos a honvédkórház részletes építési terveit. A kör-

A „TORONTÁL“ TÁRGYAJA.

Apa és fiu.

— Arabs regé. —

Kisassia azon részében, mely a török birodalomhoz tartozik, élt évekkel ezelőtt egy seik. Egy ismeretlen származású szent mauzoleumban lakott, kinek emléke azonban áldott volt, mint egy igazi, erényes muzulmán mintaképe. A hívők eserei, kik évről évre sirjához ösznöltek s ott számtalan fájdalomtól szabadulást nyertek, tömérdek ajándékot hoztak neki. Az egyik olivolajat hozott, hogy a szent sirja felett a lámpa soha ki ne aludjék, — a másik egy kövér borjut, a harmadik szárnyas állatot, a negyedik egy juhót a seik konyhájára. — A seik így ment volt minden földi gondtól s egyedül az emberi nem jövőjének alapos vizsgálatásával foglalkozott. Hiressége egyre növekedett s a fiatal dervis, ki szolgálja és tanítványa volt, boldognak érezte magát, hogy mestere dicsőségében s jó napjaiban osztozik, — s szerencséjének tartotta, hogy ilyen szent embert szolgálhat. Végre azonban világgá ment s szerencsés kísérte. A seik új szolgálja egy rest, ostoba ember volt, ki 10 esztendeig szolgált a mauzoleumban anélkül, hogy a legcsekélyebb vágyat is mutatott volna, mint előde tevé, szerencsésjét keresni. Végre a seik egy szamarat vezetvén elő köztűfékénél fogva, így szólott hozzá:

— Allah kerim, Isten nagy! Te már nem tanulhatsz itt többet, fiam, — menj és dolgozzál másutt. Új fel a számárra, Allah és a próféta kíséjén, utazzál szerencsésen.

A tanítvány alázasosan megcsókolta a szent ember kezét s a samár kötőfékét kesébe véve szó nélkül vezetve előre azon eltűnt szándékkal, hogy felül reá, mihelyt a szent hely határártelhagyja. Néhány lépés után azonban észrevette, hogy a samár olyan béna és gyenge, hogy lehetetlen rajta utazni. El is vesztette reményét, hogy utazásra használhasza; — a legelső bokorból egy pálczát tört s azzal nógatta kimeletlenül a szamarat a továbbmenésre. Így töltötte az egész napot, be a késő éjjel, s még tovább is ment volna, de a samár napjai meg voltak számlálva, — az állat bukfeneczet vetett, az utra vetette magát s fölvetette a néhai nevet. A dervis elgondolkozott, mi tevé legyen?

— Ha a szamarat itt hagyom — mondá — husa csakhamar elrohad; én idegen vagyok itt, ezért elfognak, rosszul bánnak velem, kinőnek a börtönbe zárnak. Gondolatai közt végre a dervis azon elhatározásra jutott, hogy a szamarat azon helyen hol feküdt, elássza. Egy mély gödröt ásott, s sirhalomhoz hasonlóan felhantolta a földet a samár felett; aztán leült féradtam, és a munkában kimerülve a támasz nélküli sorsa felett elkeseredve sóhajtozott.

Panaszai s könyei közepette egyszerre néhány lovas vett észre, kik a pusztán ficzánkolatták lovaikat. Szép lovaikon s drága ruházat-

ban közeledtek s ügyelmők csakhamar a dervisre irányult, ki a sir végén ült. A lovakok körül egy megszólalt.

— Két dervisnek kellett lenni, az egyik meghalt itt az uton s a tuléő eltemette.

Ezen észrevétel mindnyájuk előtt nagyon valószínűnek s megindítóknak tünt fel s tiszteletteljesen léptek a szomorkodóhoz. A gazdag bey, ki a csapat élén lovagolt mondá:

— Isten legyen veled s adjon egészséget; látjuk, hogy testvéredet itt elveszítetted, — de hagyj fel a panaszszal, — mi hála Allahnak! kegyes férfiak vagyunk. Mi egy mauzoleumot építettünk ezen halott porai felett, de őriszed azt, s azért ne bánkódj a jövő felett! A dervis belátta, hogy csak előnyre lesz, ha a beszéltől félbe nem szakítja. Fájdalmasan nyögött s végre könyek közt mormogá:

— Isten nagy, kegyelme véghetetlen, — de sulyos egy ilyen társat elveszíteni, kivel néhány évig együtt éltem s az egész idő alatt soha egy sértő szó, hazugság ki nem jött száján; mert ő a türelem valódi mintaképe volt.

Sok vigasztalás után azon gondolat újra örömet szerzett neki, hogy a porladó hamvaknak megadatik a tisztesség. Röviden: egy pompás mauzoleum építettet, egy örök lámpa égett a sir felett, a dervis lett az őrző seik, s a hívők mindenfelől zarándokoltak az új szent sirjához.

Idővel a leghiresebb mauzoleum lett egész Assiában, a seik birneve páratlan volt, nem is

Hivatalos melléklet nélkül.

ház-telep elkészítési határideje szeptember 15-ére van felvéve; a munkálatnak árlejtés útján való biztosítása oly időben kell hogy történjék, hogy a munkálat a jövő év kora tavaszán megkezdhető legyen. Bónatpénzül az egész 77,158 frt 75 krt tevő munkára 5000 forint volna előirandó s együttesen kiadandó.

— **Ödön napja.** Dr. Mihálovics Ödön m. arvaszéki elnöknel ma a tisztikar tagjai s számos jóbarát és ismerős tisztelt, hogy névnepia alkalmából szeretetükről és ragaszkodásukról biztosítsák.

— **Uj szer a difteritis ellen.** Mig az orvostudomány faktorai az egész kontinensen el vannak telve Behring serumtherápiájával, addig a greifswaldi Löffler dr. a difteriabacillus fel fedezője egész cikksorozatot tesz közzé a roncsoló toroklobnak általa feltalált helyi kezelési módjáról. Ez a szer a következő összetételből áll: 60 rész alkohol, 36 rész tuluol s 4 rész folyékony vaschlorid. A fájdalmas gyógykezelési módot, melyet a szer alkalmazása maga után von, csillapítani lehet Menthol hozzáadásával. Kezdetben 3-4 órai időközökben érintendők a szerrel beivódott vattacsomókkal a difteriás lepedékekkel bevont, megbetegedett helyek. E szer a greifswaldi difteritisjárvány idejében, mely ott, ez év kezdetén dühöngött, kiállotta a próbát. A halálozási százaléka e járványnak általában 18 százalékot tett ki, mig ezen szerrel gyógykezelt 71 beteg közül egy sem halt meg. A klinikán 31 esetet kezelt dr. Löffler szerével, ezek közül 5 halt meg, akik közül négyenél a helyi kezelés ki volt zárva, mert már a felvétel alkalmával az orr és gége meg voltak támadva, az ötödiknél tüdőgyulladás is járult a halálhoz. Dr. Löffler szerét igen súlyosan megbetegedett 10 éves kis leánynál használta s az időszertü erőlyes beavatkozásra a leánykája a difteritiszből rövidesen kigyógyult.

— **Eljárás az égetett szeszes folyadékok szállításánál.** Az égetett szeszes folyadékoknak a magyar korona országaiából az osztrák tartományokba, vagy a közös vámterülethez csatolt Bosznia és Herzegovinába és viszont való szállítása a f. é. szeptember 1-én életbelépett 1894. évi XV. t. cikk és az arról kiadott 56101/1894. számú p. u. miniszteri rendelet által szabályozva lévén, annak betartása az érdekelt üzleti és kereskedelmi köröknek, a fölmerült bírságolásokra való tekintettel, a temesvári kereskedelmi és iparkamara részéről kiváló figyelmébe ajánlatik. A rendelkezések közül kiemelendő, hogy az említett szeszkiüldemények mindenkor az illetékes pénzügyi szakasznál a kívánt adatokkal együtt bejelentendők és a bejelentések arra szolgáló nyomtatványokon (melyek a bejelentést átvéő közegektől csekély díjért szerezhetők) két példányban állítandók ki. A küldő köteles minden bejelentésben egyúttal azon osztrák vagy boszniai pénzügyi szakaszt is megjelölni, mely elé az illető küldemény állítandó. Köteles továbbá a küldő azokat a szárazföldi és vízi utakat megjelölni, a melyeken a bejelentett égetett szeszes folyadék szállíttatni fog. A bejelentéssel egyidejűleg a küldemény is előállítandó az azt kísérő fuvar-

túnt fel, hogy itt bámulatreméltó csodák történtek s egy oly nagy szent hamva naponta bálnákat, vakokat gyógyított s elbukottakat tisztított meg.

Az öreg seik, ennek előbbi ura észrevette, hogy dicsősége elhomályosult s elhatározta, hogy vetélytársát meglátogatja, mialatt alattomban azt hitte, hogy a bölcseségből, mi neki oly sok hátrányt okozott, valamint eltanul.

Az ut hosszú volt, de vágygallyal telve tette meg. De ki irhatná le bámulatát, midőn a sirhoz lépve, régi szolgáját felismerte, kit ostobasága miatt egyszer elkergetett. Az is felismerte őt, de egyikőjük sem fedezte fel magát s az új seik azt hitte, hogy volt ura emlékező tehetsége már nem oly jó mint az övé. Köszönté az öreg seiket, s több napon át imádkoztak együttesen a szent sirnál. Egy este, midőn egyedül maradtak, az öreg seik a fiatal füléhez hajolt s lassan mondá: — Hosszu életet adjon neked Allah! De a szerencse mily csudálatos változása által érted el, hogy ilyen hírnévre tettél szert?

A másik alázatosan felelt:

— Atyám, mindent, amiben részem van, a nyomorult, béna, megdölgött számárnak köszönhetek, melyet nekem ajándékoztál, midőn elhagytalak. Itt van a sirja, minden érdem az övé egyedül.

Mélyenelmerülve ült az öreg seik ott; végig simítá szakálát, — azután felvété szeméi s mondá:

— Isten nagy, vai adjaceb! — különös, — tudd meg, hogy a mauzoleumban, hol oly nagy tiszteletben s dicsőségben részesültem, a te szamarad atyjának csontjai vannak eltemetve! —

levelek számlák stb. bemutatása mellett, a mi alól azonban kivételnek is van helye.

— **Földmunkások kerestetnek.** A Sebes-Körös, Körös-Tisza és Maros ármentesítő társulatok a tél folyamán összesen mintegy 5000 munkásnak nyújtanak alkalmat a kenyérkeresetre, miután a nevezett folyónál nagyobb szabályozási munkálatokat kell teljesíteni. A társulatok főhivásokat intéznek a községekhez, melyekben földmunkások vannak, hogy azokat a kínáló munkára figyelmeztessék.

— **Ahol a segédek megsebesülnek.** Sepsiszentgyörgyön mulatozás közben Jancsó Lajos adóhivatalnok, tartalékos honvédhadnagy és Szász Béla tanár összeszólköztek. Sértett becsületük helyreállítására ősi szokás szerint párbajozniok kellett, mely e hó 13-án folyt le a város mellett fekvő Bogdán-kertben. Jancsónak Bánffy Farkas bíró és Farkas József voltak a segédei, — Szásznak Bogdán Arthur és Goldstein Móricz. A segédek pisztolypárbajban állapodtak meg, mely elég különösen végződött, a mennyiben a felek sértetlenül maradtak, de két párbajsegéd megsebesült. Mikor ugyanis a felek kiállottak, az egyik pisztoly — csüörtököt mondott. Bogdán Arthur és Goldstein Móricz kezükbe vették a pisztolyt, hogy megvizsgálják a ekkor a lötlés szétvetette a csövet, melynek darabjai úgy Bogdánt, mint különösen Goldsteint megsebeszték. A felek másodsor is löttek, de nem történt bajuk. A furcsa párbajon sokat nevetnek Sepsiszentgyörgyön.

— **Albrecht kir. hercege alapítványa.** Egy bécsi távirat jelenti, hogy Albrecht kir. hercege 40,000 koronás alapítványt tett azon tiszték és altiszték árvái számára, kik a 4. dr. onyos-ezredben szolgáltak.

— **x — Idény ujdonságok női konfekciókban, u. m.: felöltők kiváló finom kiállítás és nagy választékban, sapkák, gallérok, körköpenyek, bundák, leányköpenyek és kabátok, selyem- és szövetzubbonyok, szörme garnitúrák, sapkák, karmantyuk és gallérok, valamennyi gazdag választékban; kész uri-, fiu- és gyermek ruhák, mindmennyi solid készítmény u. m. uri felöltők, menesikoff, téli kabát, guba, bunda lábszak, salonruhák, vadász- és korcsolya-, gazdasági- és üzletisaccok, nadrágok és mellények, ivrék és egyenruhák, gyermekruhákban, menesikoff, téli kabát, saccok és nadrágok. Mind-ezen tárgyak mérték után is készíttetnek, mely czélből nagy szövetkészlet áll rendelkezésre. E téreni szükségleteinek beszerzésére ajánljuk a nagyérdemű közönségnek a „Kovács Gedeon“ fele üzletet, mint hol minden egyes ruhadarabon a legalacsonyabb szabott ár olvasható.**

Színház.

Oththon

Azóta, hogy Sudermann az ő „Be csület“ével meghódította a világ színpadjait, az összes német drámairók között az ő darabjait várják legnagyobb érdekl. Második drámája a „Sodoma vége“ távolról sem igazolta a hozzáfűzött várakozást, mert ennyi salakot még a mi romlott gyomru modern közönségünk sem akar a színpadon látni, de ezt a csorbát Sudermann a tegnapi színrekerült „Oththon“-nal teljesen kiköszörülte. Terünk nem engedi, hogy ez érdekes darab részleteibe bocsátkozzunk, csupán csak annyit óhajunk konstatálni, hogy Sudermann ismét reális alapon áll, mert oly alakokkal és eseményekkel foglalkozik, amelyeket megfigyelni egy jószemű embernek naponta van alkalmá.

Arról az oththonról, melyet a költő leír, kevés jót tud mondani. Magda (Holéczy Ilona) a hősnője már gyermekkorában elhagyta othtonát, mikor anyja meghalt és egy nagynénje átvette nevelését. Atyját e feletti bánatában megütötte a szél, a lelkésznek pedig megtört a szíve, mert szerette Magdát. A nyugdíjazott alezredes beteg visszavonul egy kis városba, hol családjával a képzeltet legnyárspolgárisabb életet folytatja.

Ebbe a környezetbe tér vissza Magda, ki ez alatt az országnagyobb művésznőjévé fejlődött. S itt van az összeütközés: a kétféle erkölcsi elv. A polgári társadalom szigorú és a művésznő szabad elvei, ki megveti amazokat, nem ismer engedelmisséget szülei és alázatosságot ismerőseivel szemben.

Hogy ezt a két elvet összeegyeztetni lehetetlen, azt bizonyítja Sudermann megkapó módon, bár megoldani ő sem tudta a problémát.

Holéczy Ilona remek játéka tegnap dialra vitte Sudermann ügyét. Kitünő vonásokkal ecsetelte a büszke, öntudatos nőt, mely le akarja küzdeni azt az ellentétet, mely feltorlódik az ő és környezete gondolkozásmódja között. Alakítása ott érte el tetőpontját, ahol felébred Magdában az anya, ahol a művésznő büszkesége felülkerekedik szívében. Egykori esábitójával eljátszott nagy jelenete, valamint atyjával való utolsó párbeszéde magas művészi nivón állott. Csak az atyjával és hugával való találkozásban szerettünk volna több igazi érzést látni. A közönség — mely, mellesleg legyen mondva, nem érdeklődött valami tömegesen a kitünő darab iránt — tüntető tetszéssel fogadta Holéczy kitünő játékát és minden egyes felvonás után többször hívta ki a tehetséges művésznőt. Kövi jól dolgozta ki az alezredes jellemző oldalait, nagyobb hatást azonban nem volt képes elérni. Könyves az unalmas lelkészt játszotta; a szerepben fekszik az oka, hogy ő sem volt szerencsésebb. Szében nyi nem termett az oly szerepekre mint a Kelleré és Molnár Vilma jóságos arczának sem lehet elhinni, hogy valaki ellen áskálódik.

Füredi igazgatónak őszinte elismeréssel adózunk az érdekes darab színrehozataláért.

B.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése november 16-án.)

Budapest, nov. 16 (A „Torontál“ eredeti táv.) A képviselőház mai ülésén gróf Károlyi István volt az első szónok, akinek a költségvetést pártoló beszéde legutóbbi ellenzéki beszédére való tekintettel, meglehetősen feltűnést keltett. Több szónok nem lévén feljegyezve, következtek a záró beszédek. Hegedűs Sándor előadó után Wekerle miniszterelnök sorra megczáfolta a Horánszky és Polónyi által felhozottakat és élénk éljenzés közt ajánlotta költségvetést elfogadásra. Horánszky rövid viszonzválasza után a ház a költségvetést általánosságban elfogadta.

Egy kis autodafé.

Budapest, nov. 16 (A „Torontál“ eredeti távirata.) Vagy harmincz-negyven egyetemi hallgató tegnap este harsány abczugolás közben a Pesti Napló szerkesztősege elé vonult s ott more consueto elégettek egy lappeldányt, ezuttal a tegnapi számot, amelynek egy a Kossuth Ferencz honossága tárgyában írott cikke nagyfoku visszatetszést keltett bennök. A rendőrség a zajongók közül hatot elfogott s személyazonosságuk konstatálása után szabadon bocsátotta őket.

Sötét bűn.

Budapest, nov. 16 (A „Torontál“ eredeti távirata.) Undorító bünessettel foglalkozott ma a kuria IV. büntető tanácsa Péterffy Domokos bíró előadása mellett. A zalamegyei Pusztá-Mogyoród község lakói az utóbbi időben azt tapasztalták, hogy az odaváló népiskolát látogató leánygyermek sorra megbetegednek. Egy fa ta bajuk gyanút keltett s a szülők kutatni kezdték az okot. Kiderült ekkor, hogy Keller Vincze tanító parancsszóval a kis leánykákat állatias szenvedélye kielégítésére használta fel. A derék népevevőt a kuria tizenegy évi fegyházzal sújtotta s egyúttal természetesen állásától is megfosztotta.

Kolera a laktanyában.

Budapest, november 16 (A „Torontál“ eredeti távirata.) Hódmezővásárhelyről telegrafálják, hogy az odaváló huszárlaktanyában kolera ütött ki.

REGÉNY-CSARNOK.

BOSSZUBÓL.

Olasz regény. Irta: Cordelia.

A „Teremtál” számára fordította: Gyérke.
(Folytatás).

Ezt az éjszakát álmatlanul virrasztotta át és csak akkor csillapodott le a lelkében dúló vihar, mikor feltette magában, hogy elutazik, elmegy Edétől messzire, hogy ne találkozzék vele soha többé.

Sokkal nyugodtabban kelt fel másnap, csak ürügyet kellett még találni gyors távozásra igazolására, nem szeretett volna még egyszer öszszejönni Sangallival, mert félt, hogy elhagyja bátorsága s esetleg megváltoztatja tervét.

Celami hercegné kárpótlásul a tegnapi est kirándulás alkalmával vele éreztetett mellőzésért, aznap egészen a maga részére akarta lefoglalni Sangallit, elkísértette magát vele sétára; szellemességével, nyájasságával le akarta bilincselni és Eden erőt vett az asszony büvös szelleme, szépsége, uszott az árral és eszébe sem jutott Renata. Ennek ez fájt, féltékenységet érzett annyira, hogy elutazását elhalasztotta máról, különben a hercegné távozik győtesen a küzdőtérrel; s így gondolkozott magában:

— Itt maradok én is egész héten, csak a többiekkel megyek el.

Azokban a napokban többször beszélgethettek négy szem közt és Ede, hogy kiengesztelje Renatát, kedves és közlékeny volt mindig hozzá. De a leány sokat szenvedett; akkor is, midőn együtt látta a hercegnével, de akkor is, a midőn Ede újra meg újra könyörgött előtte, hogy nyujtsa neki reményt.

— Istenem! ne kinozzon halálra, — mondá Edének, — nem látja, hogy sem éjjel, sem nappal nincs nyugodalmam, nem alszom, nem eszem semmit, mindennap rosszabbul nézek ki. Önnek igazán, nincs szíve!

Észrevette pedig, hogy a férfi is szenved, szeme alatt sötét gyűrűk támadtak, nem izlett neki sem étel, sem ital.

— Ertsen meg, arról van szó, hogy csak akkor engedjen remélnem, ha szabad leszek. De arra esküszöm, hogy én magam semmit sem teszek arra nézve, hogy szabadságomat visszanyerjem, még a válást sem erőltetem, pedig nagyon könnyen megtehetném, mert okom van rá elég.

Renata úgy érezte e szavakra, mintha engednie kellene, de aztán mégis kiverte fejéből azt a bűnös gondolatot s ezt felelte vissza:

— Nem, soha, hallgasson, nagyon sokat szenvedek . . .

E közben a vendégek kezdtek oszolni egyik a másik után.

Celami hercegné kezét nyujtva Edének, így szólt hozzá:

— A viszontlátásra! Ne felejtse el, megígérte, hogy meg fog látogadni, mihelyt otthon leszek a Como-parti villámban!

Solcio márké legutóljára készülődött fel; elutazása előtt való este bizalmas beszédje volt Renatával.

Bevallotta előtte, hogy ott időzésük alatt folyást bámulta, megszerette és megkérte a kezét.

Renatát meghatotta a márké őszinte nyilatkozata, megköszönte, de kezét nem ígérte el.

— Az én szíven kihalt, mondá a szerencsétlen leány, — szomorú társa lennék én a márkéknak.

És midőn Sangalli újra gyötörte kérésével, újra mondta neki.

— Ha mégsem hagy békében, nélkül megyek a márkéhoz.

De ennél is jobban elesodálkozott, mikor Renata utruhában egyszer kezét nyujtott neki és elbucsuzott tőle.

— Hogyan! hát elutazik? — Kialta fel a fiatal ember elsápadtan.

— Mennem kell, — felelt Renata.

— Ne menjen még! Várjon meg engem is!

Elkísérem haza.

— Megtiltom, hogy elkísérjen. Legyen boldog! Isten áldja meg! Menjen vissza Elzához!

— Ne tegyen boldogtalanná! Ne legyen ily kegyetlen, Renata!

— Bátorság! — mondá a leány, halkán fülébe sugva, — gondoljon néha reám is!

Fanny is kocsira ült, hogy az állomásig elkísérje barátját.

— Mennyire szeret téged és az Ede! Nem hiszem, hogy meg tudjam vigasztalni, mondá Fanny.

— Ha nem sietett volna úgy a bosszualással, most mindketten boldogok lehetnénk, szólt Renata könnyekre fakadva s barátjától átélve. Az az ölelés kettős fájdalmat fejezett ki; most válik Edétől és attól a vendégszerető háztól, a melyben oly sok szép napot töltött.

XXVII.

Belfiore márké az ősz vége felé leányával Nizza mellé egy villába ment lakni.

Elza mell-beteg volt s az orvosok enyhe éghajlatot javasoltak neki s ő szívesen elfogadta az orvosok tanácsát, mert Nizzában jól találta magát, sok ismerőse volt, pompás életet folytatótt, pompásabbat, mit a minőre otthon, az ő megrongált egészségével számíthatott.

Egész rajjal fogták körül udvarlói, férje eszébe sem jutott, mintha nem is léteznék.

A márké minden áldott nap meg vala eszentül győződve, hogy az ő veje sült paraszt; azt hitte eleinte, hogy a pénz sok előtelettel rendelhet, de a mint látja, keservesen csalódott. Sangalli paraszt volt, mikor a világra jött; parasztnak is marad, ha száz esztendőig él is; sokkal jobb, ha nem is jön hozzájok; nem neki való a márkéi magas köre, nem illik abba az antik, remekművet keretbe minden amerikai suhancz; hála az égnek, hogy békén lehetnek tőle. Annyira ment gyűlöletük az iránt az ember iránt, a kiért valóságos irtóháborút viseltek annak idejében, csak hogy megkerítsék; a kinek köszönhetik gazdagságukat, hogy most már még a nevére sem akartak többé hallani; Nizzában a „Belfiore” néven ismerték a két hölgyet, Elzáról tudták ugyan, hogy valahol a föld hátán csavarog a férje, ha ugyan még él, de a többivel nem törődtek, látva, hogy az asszonyka kedves, szíves hozzájok.

A mikor Elzát az egész gyarmat léha férfiesapatja körülrajongta és drága öltözékeivel az ünnepélyek királynéjává sikerült magát feltüntetnie, a márké is élvezte világát, fiatal leánynak való tolettjei általános feltűnést keltek, gavallérjai akadtak neki is, a kik szédítő bókokkal halálták meg a szíves vendéglátást, vagy rangja és állítólagos kicsei előtt hajoltak meg. Tükre elé állva, meg volt magával elégedve s mert olyankor egy kissé rózsás szemüveget szokott feltenni, úgy találta, hogy eltekintve attól az alig jelentkező kövérségtől, a mi az utóbbi időkben való urias élésnek volt tulajdonítható, különben olyan tünde mint bármelyik tizenhétéves hajadon és hogy az ő negyvenöt esztendőjét a halálos ellensége sem nézhetné többre legfeljebb harminezőtnél, főképen mikor az elfogadott terem rejtelmes félhomályában ül, vagy a bálban tündéres kivilágítás mellett; arról soha sem feledkezett meg, hogy mikor sétálni ment, arcára könnyű fátyolt ne borítson, mert könnyen fel tűhetné a nap hófehér arcát.

— Beh kár, hogy előbb nem kezdhettük meg ezt a mostani életet! sóhajtott fel több ízben leányának.

— Az is nagy kár, hogy én ilyen beteges vagyok s mindjárt kimerülök a mulatásban, mondá Elza.

Elza gyarló egészségi állapota sok gondot okozott a két nagyvilági hölgynek, mert amint látszott, a fiatal asszony évről évre gyengébb lön, sem a nyári fürdőzés, sem az enyhe éghajlat alatt töltött téli időny nem akart használni.

Ha nappal kiment valahová, az nap este korábban le kellett feküdnie mint rendszeren és ha este valamelyik mulatságon meg akart jenni, egészen az ebéd idejéig nem kelt fel, hogy egy kis erőt gyűjthesse estére.

Néha úgy rémlett neki, mintha azonnal meg kellene halnia, olyankor erőt vett magán s azt szokta mondani, hogy még nem akar meghalni, élvezni akarja az életet, mulatni akar és több napokon át valamennyi mulatságban ott lehetett látni felczicomásótan, gyémántoktól tündökölvé, láztól nekipirult arcczal s úgy járt kelt ott mint, valami gép, a zajtól és izgalomtól üzetve, mintha az tartaná benne a lelket. Mikor aztán nem tudott többé erőszakkal uralkodni petybűt idegei fölött, majd összerogyott a fáradtságtól, nem egyszer félholtan vitték haza kocsin, hogy a többi az orvosok dolga.

— Olyankor kétségbeesetten vergődött a halál gondolatára is.

— Nem akarok . . . nem akarok meghalni!

Oly szép az élet! . . .

Azután ismét üdülni kezdett s néha egészen ujonnap szűlőtnek érezte magát; végig dőlt a divánon elegáns pongyolájában s úgy fogadta barátait; mozdulni alig volt ugyan még képes, de azért jól mulatott a sok léha fecsegésen; körülbelül a halálos ágyon feküdt már s mégis hízogott neki, hogy bókokat hall.

Bár Ede nem irt neki soha, azért mégis megtudott róla egyetmást közös ismerőseiktől, a kik Nizzában többször megfordultak. Így például az is tudomására jutott, hogy férje Renatával együtt Poggio Mirtello hercegnél volt és hogy olyvást a szép rokon körül kegyeskedett.

Azzal egy cseppet sem törődött, hogy férje valamennyi szép asszonynak udvaroljon, de hogy Renatának udvaroljon, arra a gondolatra kijött a sodrából.

— Elni akarok, már csak azért is, hogy az az ur ne lehessen vele boldog! sikolta fel görcsös fuldoklás közben Elza.

(Folytatása következik.)

Nyilttér.*)

Női ruhatere megnyitása.

Nagybecskerek és környéke igen tisztelt közönségének és nagybecsült vevőimnek tiszteletteljesen tudomására hozom, hogy a Hunyadi-utcában levő saját házamban, közvetlen szomszédságában az immár 1856. év óta fennálló uri-és női ruha konfekcióüzletemnek, egy teljesen fővárosi mintára berendezett

eladó csarnokból, próbateremből és műhelyből álló nőruha-termet

nyitottam meg.

Ruhaszövetekben való összes újdonságokkal, díszítő és selyemczikkkel dusan felszerelt raktáram, francia és angol mérvadó divatlapok, tapasztalt, szakszerűen képzett, kitűnő művezetőim, kik részint a legújabb műszerekkel ellátott műhelyem, részint pedig áruraktáram élén állanak, továbbá a hozzám szerződött fővárosi munkaerők lehetővé teszik, hogy e téren a legjobbat és legizlésebbet produkálva, sikeresen versenyezhessek a bécsi és budapesti konkurencziával. Ama biztos meggyőződésben, hogy a mélyen tisztelt közönség emez újabb vállalkozásomat is bizalmával tiszteli meg, melegen ajánlom azt a nagybecsült hölgyvilág figyelmébe.

Kiváló tisztelettel
Grünbaum Vilmos.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések

6444. sz. kig. 1894 Alibunári főszolgabíróság. (822-3.2)

Pályázati hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vég-szent-mihályi körbábai állás — melyhez Vég-Szt.-Mihály székhelylyel Sándorfalva községe is tartozik, f. évi december hó 12-ik napjának d. e. 9 órakor Vég-Szt.-Mihály község-házánál választás útján fog betöltetni.

Javadalmazás: 140 frt évi fizetés és 1 frt látogatási díj.

Igény: A hivatalos magyar nyelven kívül a román és tót nyelv bírása, a szegény sorsuak ingyenes kezelése, valaminta uzszűlött kisednek mint a beteg anyának 8 napon át való lelkiismeretes ápolása.

Felhivatnak tehát mindazok, kik a fentebb jelzett állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. értelmében szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket a választást megelőző napig alólírott nál nyujtsák be.

Alibunáron, 1894. évi november 11.
Kajtar,
főszolgabíró.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Felelős szerkesztő: Dr Brájer Lajos.

H i r d e t é s e k.

4735. sz. 1894.

(820-2.2) 9254. t. k. 894.

(828-3.1)

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törvényhatóságánál hat, egyenként 300 frt évi fizetés, 60 frt lakbér élvezetével ellátott közigazgatási fogalmazó gyakornoki állomás megtüresedvén, ennek betöltésére ezennel pályázatot hirdetnek.

Ezen kívül 1 havi próba szolgálattal után minden közigazgatási fogalmazó gyakornok évi 240 frt segély díjban részesül.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik az üresedésben levő állásokat elnyerni óhajtják, hogy ez iránti kérvényüket a vármegye főispánjához Rónay Jenő ur Ó méltóságához czimezve folyó évi december hó 15-ig nyújtsák be, egyúttal abban igazolják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 3. §. d) pontjában, illetőleg az 5. §. utolsó bekezdésében körülírt képzettséggel bírnak, továbbá igazolják nyelvismeretüket és eddigi alkalmaztatásukat.

Nagy-Becskerek, 1894. november 8.

alispán távol:

Dr. Dellimanics,
m. főjegyző.

6442. sz. köig. 1894. Alibunári főszolgabíróóság (833-3.2)

Pályázati hirdetmény.

A 7000 lakossal bíró Tor.-Petrovoszello községben a községi orvosi állás leköszönés folytán üresedésbe jövén, az ottani képviselő testület által folyó évi december hó 13. napjának d. e. 9 órákor választás utján fog betöltetni.

Javadalmazás: 800 frt évi fizetés, 200 frt lakbér, 20 kr. nappali és 40 kr. éjjeli látogatási díj.

Igény: A hivatalos magyar nyelven kívül a román nyelv bírása, a szegények ingyenes kezelése és legalább három (3) évi magángyakorlat.

Felhívtnak tehát mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. értelmében szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket a választást megelőző napig alólírottnál nyújtsák be.

Alibunáron, 1894. november 11.

Kajtár,
főszolgabíró.

6448. sz. köig. 1894. Alibunári főszolgabíróóság. (821-3.2)

Pályázati hirdetmény.

Alólírott által ezennel közhírré tétetik, hogy Ferdinandfalva községben üresedésben levő szülésznői állás folyó évi december hó 7-ik napjának d. e. 9 órákor választás utján betöltetni fog.

Javadalmazás: 120 frt évi fizetés és 1 frt látogatási díj.

Igény: A hivatalos magyar nyelven kívül a szerb nyelv bírása, a szegénysorsuak ingyenes kezelése és az ujszülött kisdéd mint a beteg anyának 8 napon át való lelkiismeretes ápolása.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi tcz. értelmében szabályszerűen felszerelendő folyamodványokat a választást megelőző napig alólírottnál nyújtsák be.

Kelt Alibunáron 1894. november 11.

Kajtár,
főszolgabíró.

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint t. k. v. hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Szerb-Aradác község határában fekvő — eddig nem telekkönyvezett — a szerb-aradáci gör. kel. szerb egyház község birtokát képező ugynevezett kivágási föl ek a szerb-aradáci 907 és 908 sz. telekjegyzőkönyvben telekkönyvben telekkönyv vezetvén, felhívtnak mindazok, kik szerzett tulajdon, zálog, vagy haszonbéri jognál fogva akár e fekvőségek megjelölése, akár a t. k. v. jóságtestek összeállítása, vagy a bejegyzett birtokviszonyok tekintetében a telek-jegyzőkönyvekben valamely igazítást, kiegészítést, lejegyzést, hozzájegyzést, vagy átjegyzést igényelhetni vélnék, miszerint ebbeli igényeiket 1885. évi július hó 1-ig annál bizonyosabban jelentsék be, mint-hogy különben ezen igények oly harmadik személyek kárára, kik a hirdetmény hatályossága kezdetének napjától fogva a telek-jegyzőkönyvekben foglalt bejegyzések alapján további nyivánkönyvi jogokat jóhiszemmel szereznek, többé nem érvényesíthetők.

Felhívtnak továbbá mindazon hitelezők, kik a telek-jegyzőkönyvekbe bejegyzett ezen fekvőségekre elsőbbségi jogokat vagy már nyertek, vagy pedig betáblázások által a hirdetmény hatályossága kezdetének napjától még nyernének, miszerint a betáblázott követeléseket azoknak a t. k. v. jóságtestek régi teherállapotába leendő jelzálogi átkebelezése végett 1895. évi december 15-ig annál bizonyosabban jelentsék be, mint-hogy különben a korábban nyert elsőbbséget elvesztik.

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvényszéknél, mint t. k. v. hatóságnál 1894. évi augusztus 29. én.

Hadsits,
kir. törvényszéki bíró.

1052. szám. B. v. 1894

(825-1.1)

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint a tekintetes n.-becskereki kir. járásbíróóság 1879. évi 194 illetve 1894. évi 11836. sz. alatt kelt végzése folytán **Torontálmege árvaszéke** részére **Hadfy Döme** n.-becskereki lakosnál 200 frt tőke, ennek 1874. évi január hó 1-ső napjától járó 6% kamatai, 13 frt perköltség, 2 frt végrehajtás kérvényi, 4 frt végrehajtás foganatosítási s netalán még felmerülendő megítelt s megítélendő költségek erejéig kielégítési végrehajtás utján 1880. évi márczius 1-én lefoglalt 390 frttal becsült 1 kocsi, 1 hintó és tűzmentes pénzkevényből álló ingóknak alperes lakásán Nagy-Becskereken bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladása 1894. évi november 30-ik napjának délelőtti 10 órára tüzetett ki, az 1894. évi 11836 sz. a. k. végzés alapján.

Egyúttal felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. tcz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árve-

rés megkezdéseig alólírtához egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be, annál is inkább, mint-hogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt Nagybecskereken, 1894. évi november hó 9-én.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

7868. t. k. v. szám 1894.

(828-1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A török-becsei kir. járásbíróóság mint t. k. v. hatóság közhírré teszi, hogy Thurn Robert törökbecsei lakos végrehajtónak Jancsity férj. Moity Gyula aracsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 180 frt s jár. iránti végrehajtási ügyében a területén levő Aracs község határában fekvő 670. sz. t. k. v. b. n. foglalt 1 sor — 774 hrsz. 680 öi. sz. ház és udvarból álló ingatlan mely jelenleg Larity Vláu aracsi lakos tulajdonát képezi 400 frt kikiáltási árban 1895. évi január hó 28-ik napjának d. e. 8 órákor Aracs községében árverés alá fog bocsájtatni, és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. j. bíróságnak t. k. v. irattárában s Aracs község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt T.-Becsen a kir. járásbíróóság mint t. k. v. hatóságánál, 1894. évi október hó 9-én.

Dr. Mikovich,
kir. aljbíró.

626. bv. sz. sz. 1894.

(828-1.1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. törvényszék 1894. évi 9014. polg. sz. végzése következtében **Dr. Petrovics Szvetozár** ügyvéd által képviselt **Gyorgyevits Teja** szerb-íttebei lakos javára **Popov Pera** szerb-íttebei lakos ellen 60 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján felül foglalt és 346 frtra becsült buza, lovak, kocsik és lószerszámából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a n.-becskereki kir. járásbíróóság 13809 p. 1894. számú végzése folytán 60 frt tőkekövetelés, ennek 1894. évi május hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és összesen 39 frt 17 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Szerb-Itteben végrehajtást szenvedőnél leendő eszközölésére 1894. évi november hó 26-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt N.-Becskereken, 1894. november hó 11-ik napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bir. végrehajtó.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.